

PRAGT smerlingen

Medlemsblad for
medlemmer
af

VESTSJÆLLANDS
AKVARIE- OG
TERRARIE KLUB

af 1993

Mangrovekilli. *Kryptolebis marmoratus*. Foto: www.

Nr. 2
FEBRUAR
2021

Dette nummer:

- Side 3: Ingen generalforsamling i februar - Aflysning af møde i marts? Andres aktiviteter i 2021
- Side 4-5: Mangrovekilli *Kryptolebis marmoratus*
- Side 6-7: Plantevækst og lyskvalitet
- Side 8-10: Klovnsmørlingen »døde«
- Side 11: Skriv til bladet - Klubbens biblioteksudlån
- Side 12-14: Plenarier i dit akvarium
- Side 15: Bestyrelsen - Kontaktpersoner - Kontingentsatser

Øvrige oplysninger:

Hjemmeside:	https://www.vatk.dk
Klubbladet:	Redaktør/grafiker: Per Kyllsbech Petersen
	Ansvarshavende: John Pærremand, formand
	Trykkeri: Danmarks langsomste Lyntrykkeri
	Søe-Knudsens Offsetkopiering
	Hammeren 5, 7850 Stoholm
	Tlf. 9754 1483
	Stof til næste blad: Senest 10. februar 2021 (udk. i uge 8)

Find annonceprisliste på www.vatk.dk/images/files/annonceprisliste.pdf

ÅBNINGSTIDER:

Mandag-tirsdag-onsdag 11.00 -17.30
Torsdag 11.00 -15.00
Fredag 11.00 -17.30
Lørdag 10.00 -15.00
Søndag lukket

www.akvariestuen.dk

Mercurvej 4b, 4200 Slagelse
Telefon 58 52 05 68

Ingen generalforsamling i februar 2021

Medlemmerne har givet bestyrelsen fuldmagt til at fortsætte uændret i 2021

Da Corona-situationen i december 2020 så ud til at blive værre end tidligere, besluttede bestyrelsen at bede medlemmerne om fuldmagt til at fortsætte uændret i 2021, og dermed udsætte den ordinære generalforsamling i 2021 til februar 2022.

Samtidig foreslog bestyrelsen at gøre 2022 kontingentfri for medlemmer der har betalt kontingent for 2021.

Vi udsendte derfor i første halvdel af december 2020 et nyhedsbrev, hvor vi bad medlemmerne om at give bestyrelsen fuldmagt til dette.

Vi har nu fået denne fuldmagt. 11 medlemmer stemte for og ingen medlemmer stemte imod.

Bestyrelsen består derfor af følgende medlemmer:

Formand:	John Pærremand
Næstformand:	Bjarne Larsen
Kasserer:	Henrik Steiner
Sekretær	Per Kyllsbech Petersen
Bestyrelsesmedlem:	Frank Johansen
Suppleanter:	Lis Nordgaard
	Mette Pærremand
Bilagskontrollant:	Mette Pærremand
Suppleant for bilagskontrollanten:	Helle Johansen

Se iøvrigt side 15.

Som det er ud nu, er det forventeligt at også medlemsmødet i marts måned må aflyses. Se mere i næste nr. af Pragsmerlingen og på vores hjemmeside på <https://www.vatk.dk>

Andres aktiviteter i 2021 - oversigt

(med forbehold for ændringer i forhold til Coronavirus-restriktioner).

31./1. 2021	AFLYST - Sydsj. Reptilmesse i Herlufsholm Idrætscenter
27.-28./2. 2021	AFLYST - Vejle Akvariemesse
28. feb. 2021	FLYTTET - DAU's generalforsamling

Se mere på

<https://www.vatk.dk/index.php/aktuelt/aktiviteter-i-hobbyen>

Når vandet bliver for varmt går killifisken på land

Kryptolebias marmoratus i naturen

På filmen på <http://tinyurl.com/q5cw6sc> ser du *Kryptolebias marmoratus* i naturen. Fisken er åbenbart på flugt for en krabbe og søger tilflugt mellem mangroverødder.

Mangrovesumpen fra Florida til Brasilien er biotop for killifisken *Kryptolebias marmoratus*.

Forskere fra University of Guelph i Canada har beskrevet en usædvanlig strategi hos *K. marmoratus*.

Kort sagt går strategien ud på, at når vandet bliver for varmt for fisken, går den på land - og det kan blive varmt.

Vandets temperatur i den varmeste del af året når ofte op på 39°C og det er for varmt for den lille fisk.

Men hvad gør den så?

Iflg. professor Pat Wright, som ledede undersøgelsen, springer den op af van-

det og køler af. Hvis ikke den kunne gøre det ville den dø på grund af varmen.

Oven vande fordamper en del vand fra fisken, og dens temperatur falder, og udviklingen accelererer hurtigt.

I et forsøg lod man fiskene springe op på et stykke filterpapir og efter 1 minut havde fiskens kropstemperatur nået samme temperatur som filterpapiret.

Men hvad gør *Kryptolebias marmoratus* når den er kommet bort fra det varme vand?

Den springer ikke bare tilbage igen. Med sine usædvanlige evner til at be-

væge sig i spring over vand, springer den videre i mangrovens bevoksning.

Springteknikken er at den krummer sig så hovedet rører halen, og i den form kaster den sig af sted.

Målet er et hult træ eller et skjul under en mangroverod. Det afgørende er at der er fugtigt, så fisken ikke tørrer ud.

Her kan den tilbringe op til 66 døgn. Teknikken der muliggør dette er kort beskrevet, at dens gæller ændres så de kan optage luftfugtighed eller regn. Nitrogen udskilles gennem huden.

Den forunderlige mangrove killi *Kryptolebias marmoratus*

Som omtalt i den foregående del af artiklen, har *Kryptolebias marmoratus* en speciel strategi når vandet bliver for varmt, eller hvis der er for mange fjender i vandet. Men også på andre områder er den noget helt specielt.

Kryptolebias marmoratus er hermafrodit.

De fleste *Kryptolebias marmoratus* er hermafroditter, hvilket betyder at fisken kan befrugte sig selv, men der findes også individer som er 100% hanner.

Kryptolebias marmoratus er det eneste hvirveldyr hvor det at være hermafrodit er normen. *Kryptolebias marmoratus* producerer såvel æg- som sædceller og befrugter sig selv.

Ungerne bliver pr. definition homozygot, altså bærere af ét gen, modsat heterozygot, hvor individet har gener fra såvel faderen som moderen.

Dette karakteristika har *Kryptolebias marmoratus* haft i tusinder af år.

Som hermafrodit er der en risiko for degeneration svarende til indavl, men i dette tilfælde er det de stærke celler som har været dominerende, og arten er således bevaret med stærke gener, hvilket har givet den succes.

Imidlertid er *Kryptolebias marmoratus* ekstremt følsom overfor forandringer i miljø, f.eks. ændrede værdier i vandet, hvilket gør at den nogle steder kan være en truet art.

Fisken er også kendt under sit tidligere navn *Rivulus marmoratus*

Hermafrodit kort fortalt:

Hermafroditos, i den græske mytologi søn af Hermes og Afrodite. Kildenymfen Salmakis forelskede sig heftigt i den smukke yngling, som ikke ville vide af hende.

En dag, da han badede i hendes kilde, omfavnede hun ham og bad om at måtte blive ét med ham, hvorpå de forvandlede til et dobbeltkønnet væsen.

Myten, som genfortælles mesterligt i Ovids Forvandlinger, afspejler meget gamle orientalske forestillinger om tve- kønnede urvæsener.

Hermafroditos er i billedkunsten fremstillet enten stående iført kvindekæder, som han/hun løfter op for at blotte kønnet, eller liggende nøgen, således at han/hun ligner en kvinde fra den ene side og en mand fra den anden.

Denne artikel er lånt af @aquarium, Danmarks eneste akvarieugeblad (©) Skriv til ib.aquarium2@gmail.com og få bladet som pdf hver uge gratis og uforpligtende

Plantevækst og lyskvalitet

v/ Jens V. Bruun, medlem af VATK

Lys består af energistråler udsendt fra en lyskilde, og set med dyreejne skal de have bestemte bølgelængder, for at vi kan bruge dem til at se med.

Vi kan ikke føle hvilken bølgelængde vi ser på et hvert givet øjeblik, med det kan man måle med passende måleudstyr. Det har man også gjort med det lys der skal få planter til at vokse.

Nyere lyskilder med lavenergi sender ikke alle de forskellige farver ud som de gjorde i gamle dage. Det betyder at selv om vi køber lyskilder som i gamle dage er det ikke sikkert at de udsender lys i netop de områder, som planterne skal bruge til at vokse i.

Jeg har 2 akvarier, det ene står lige ved et større vinduesparti, og det andet ret langt fra et vindues parti. I det førstnævnte vokser planterne pænt, medens i det andet går de tilbage, hvis jeg ikke giver dem extra lys.

ca. kl. 11 til den forsvinder efter kl. 18. Det giver et godt tilskud af direkte sollys. Alger på ruderne eksisterer ikke i akvariet, da planterne vokser og derved tager al næring fra alger på ruderne. Akvariet er 250 l; 50x50x100 cm. Der er 3 lysstofrør farve 282 og et Grolux, samt en LED-stav med små lys jævnt placeret.

Akvariet i køkkenet, med dagslys.

▲ 250 l akvarium

◀ Vindue mod vest

Skitse af dagslys til akvariet i køkkenet.

Skitsen viser vindue mod vest, og sol kan lyse lige ind til akvarieplanterne fra

Amazon planter til venstre

- og cryptocoryner til højre.

I dagligstuen står akvariet længst væk fra dagslys. Planterne begyndte at gå nedad i størrelse, og da jeg vidste, at almindelige glødepærer havde alle de stråler fotosyntese kræver, satte jeg et par lamper med sådanne hen foran Amazon sværdplanterne. Efter et par måneder kan jeg nu (december 2020) se, at amazonplanten længst til venstre i akvariet er i vækst. Den midt i akvariet (*E. Blehri*) kniber det lidt med, så nu flytter jeg lyset mere hen mod den. Så må vi se hvornår den kommer bedre i gang.

Før jeg satte extra lys på. Se planten til venstre (øverste billede) - og nu efter nogle måneder. Skuddene fra planten på nederste billede er i gang med at blive »voksne« i køkken-akvariet.

Denne artikel er beregnet for akvarister, der ikke kan få akvarieplanter til at gro med det moderne kunst lys, noget jeg har set hos lige lovligt mange akvarister.

Klovnsmerlingen »døde«, men...

Klovnsmerlingerne, *Botia macracanthus*, på billedet herover hygger sig i munter leg absolut uden strid.

De er også kendt under popnavnet Pragtbotia - eller Pragtserlingen som dette blad hedder, og er opkaldt efter.

Denne adfærd er ganske normal for denne fornøjelige fisk der er kendt for sin selskabelige og underholdende adfærd.

Billedet er den rene idyl, men klovnsmerlingen kan give det der netop hører med i et godt klovnummer, og dét er at overraske tilskueren.

Billede 2, øverst på side 9, viser det dramatiske højdepunkt. Uden varsel er klovnsmerlingen »død«.

Bugen i vejret og farverne er da vist også blegnet lidt. Mærkeligt, den svøm-

mede da lige så fornøjet rundt og nu ligger den med bugen i vejret.

Fiskenes leg var måske en kamp om hunner, territorium og hvad fisk nu ellers kan finde på at slås om, men det kunne også være legende adfærd som det kendes hos delfiner, papegøjer, aber og andre højt intelligente dyr.

Der er meget vi ikke ved om denne fisk. Klovnsmerlinger er sociale fisk, så det varer ikke mange sekunder før en artsfælle kommer til undsætning med sin viden og evne for akvaristisk førstehjælp.

Man hører næsten udrykningshornet selv om det udsendes på højfrekvens.

Men, da alt ser allersørgeligst ud rejser den døde sig og siger »aprilsnar« eller hvad klovnsmerlinger nu siger i en sådan situation.

Bemærk de klare farver.

Den viser alle tegn som kendetegner en sund fisk og alle er glade igen.

- Så det er nu der må klappes af klovns sture nummer.

Herefter skulle der være en artikel om fisken, men da Cichlide Baljen allerede har en fremragende artikel om emnet får du i stedet en url til artiklen.

Urlen er <http://tinyurl.com/zufhu6h> så klik dig ind og læs artiklen.

Denne artikel er lånt af @quarium, Danmarks eneste akvarieugeblad (©) Skriv til ib.aquarium2@gmail.com og få bladet som pdf hver uge gratis og uforpligtende

Skriv til bladet

For at gøre klubbladet mere medlemsorienteret, kunne vi godt tænke os at høre fra medlemmerne selv. Hvad går du og pusler med derhjemme. - Hvilke fisk/dyr har du - hvad interesserer dig mest indenfor hobbyen - er der noget, du gerne vil vide mere om. Kort sagt; kontakt os (se side 15) og giv os inspiration til temaer og artikler om emner indenfor vores spændende hobby; det være sig indenfor akvarie- og/eller terrarie-hobbyen.

Skriv om et møde eller en tur

Når vi kommer på den anden side af Corona-pandemien, søger vi også nogen der har lyst til at skrive om de aktiviteter vi har i klubben - også for at inspirere andre til at deltage i møderne. - Derfor efterlyser vi medlemmer, der lejlighedsvis vil tage lidt notater og skrive om sine oplevelser på et eller flere af vore møder og øvrige aktiviteter. *Kom ud af busken og vær med til at præge klubben og medlemsbladet.*

Støt klubbens annoncører - de støtter os

Klubbens biblioteksudlån - Sådan låner du

Klubben har et ret omfattende bibliotek af gamle og nyere bøger og tidsskrifter, som vi har arvet fra hedengangne Slagelse Akvarieforening, samt fra tidligere og nuværende medlemmer af VATK.

Klubbens medlemmer kan se en liste på hjemmesiden over disse effekter, og ved forud-henvendelse til formanden, låne og aflevere disse på et af vore medlemsmøder.

Vi har på det seneste fået en hel del

udenlandske tidsskrifter fra et medlem. - Disse kan nu også ses listen.

Gå ind på vores hjemmeside under »Medlemsside« og klik på »Biblioteks-lister«. - Der kræves indlogging som medlem for at se disse lister (indlogningsmodul er nederst på siden).

Log ind og se om der er noget interessant mellem klubbens litterære effekter. Bestil de ønskede bøger/tidsskrifter fra biblioteket hos formanden - se tlf., mailadr. m.v. på side 15 her i bladet, eller find tlf. og mailadr. i menuen »Om os« på hjemmesiden.

Planarier

- i dit akvarium

Kender du dyret på billedet? Måske ikke, men måske har du mange i dit akvarium. Navnet er *planarie*.

Du har næppe kun én, thi når de optræder, er det i store og stigende mængder. I det følgende ser vi på planarier, deres årsag, virkning og hvordan du kommer af med dem.

Planarier kan groft opdeles i 2 kategorier.

Den ene lever af akvariets bundfald som kan være alger, levnet foder og fiskenes ekskrementer, ligesom den ernærer sig på overflade film. Den tilhører slægten *Dugesia*, eller sorte og brune planarier.

Den anden som er den hvide planarie, tilhører slægten *Procotyla* og den er et rovdyr der jager dafnier og andre smådyr.

Dette gælder især arten *Procotyla fluviatillis*, som kan blive op til 15 mm.

De hvide planarier kan også æde fiskeæg og måske endda helt små fisk og rejeunge. Den slynger sig om byttet og udsuger det.

Hvorfor er der planarier i akvariet?

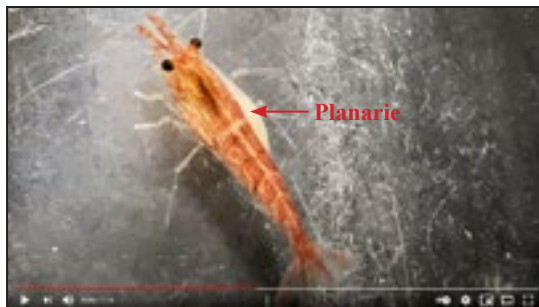
Akvariet på billedet nederst i første spalte er jo ikke det reneste og sådan et miljø er lige det som planarier trives i. Der er masser af føde. Vandet er stille og det gør det endnu bedre.

Hvis det også havde huler eller anden opbygning kan planarierne ikke få det bedre.

Det dårligt filtrerede akvarium er ligesom det overbefolkede eller overfodrede akvarium også den ideelle biotop for planarier.

Planarier kan vandre fra et akvarium til et andet med fisk. De kan bruge en fisk som vært.

I de fleste tilfælde er det godartet over-

På <https://youtu.be/LaOamO2TYcI> kan du se en reje og dens sørgelige skæbne i et planarie befængt akvarium.

for fisken, men hvis en planarie kravler ind i gællerne eller andre følsomme steder kan det stresser fisken og en stresset fisk har svækket immunforsvar.

De sorte og brune planarier

Disse planarier er som nævnt en risiko for fiskene, men hvis du holder rejer eller andre hvirvelløse, udgør de en langt større risiko. De udskiller et giftstof som er harmløst overfor fisk, men som er dødeligt hvis det angriber rejer og andre hvirvelløse.

Planarien kryber ind under skallen på sit offer og udskiller giften direkte i rejens væv. med dødelig virkning.

Hvordan bekæmpes planarier

Det traditionelle bekæmpelsesmiddel er kobber som med god grund er kendt for sine negative bivirkninger på planter, fisk og ikke mindst rejer så det sidste kan blive værre end det første. Som en generel regel gælder det jo at kobber i akvariet skal anvendes yderst forsigtigt - eller slet ikke anvendes.

Flere steder anbefaler man ekstrakt fra betelnødden.

Nu er dette asiatiske nydelses/rusmiddel ikke noget man bare kan købe på vore breddegrader.

Der findes et alternativ der hedder No Plenaria.

Produktet er baseret på betelnød ekstrakt og forhandles af nogle akvarieforretninger.

Et eksempel fra primo januar 2021 siger:

50 g for kr. 110,-

Produktet kan også bruges i bekæmpelse af hydra og baseret på betelnøds ekstrakt.

Husråd der IKKE virker

1

Tøm akvariet og gør det grundigt rent - så må parasitterne da være væk!

Jamen, det lyder da tilforladeligt. Rent vand og en do. svamp kan gøre underværker. Bare ikke i dette tilfælde. Uanset hvor grundigt du gør rent så vil der være planarier som overlever og som kan formere sig.

Formeringen sker i øvrigt hermafroditisk. Planarier er ligesom mange snegle tvekønnede og så tåler de at deles. Hvis en planarie deles i 5 stykker vil hvert stykke udvikle sig til en ny planarie.

2

Tøm akvariet og lad det stå helt uden vand i et par måneder, gerne på et køligt sted

- så må de være døde. Det er de ikke.

Planarierne har bare været i dvale og når der kommer vand i akvariet igen så vågner de op til nyt liv. Planarier kan overleve nedkølede og uden føde i månedsvi.

3

Hæv akvariets temperatur. Vandet bliver varmere end normalt og det vil slå planarierne ihjel. Men dét gør det ikke. Planarier har en stor tolerance overfor temperatur udsving så det nytter ikke at hæve temperaturen med nogle grader.

4

Gennemspul akvariet - så spules de ud. Metoden kan slå mange planarier ihjel, men der vil være overlevende og de døde vil forurene akvariet

Forebyggelse = den bedste bekæmpelse

Den bedste bekæmpelse er som så ofte hygiejne:

Hyppe vandskift, hvor slangen også kommer ind i de dunkle hjørner, det kan næsten sammenlignes med forebyggelse af husstøvmider.

De bekæmpes også ved god gammel-dags rengøring med klud og spand Akvariet må som allerede nævnt ikke være overbefolket eller overfodret - den regel er god i al forebyggelse.

Du må aldrig købe fisk fra akvarier som ikke holder en god hygiejnisk standard

sådanne akvarier er rene planarie far-me.

Jamen, jeg har aldrig set en planarie hos mig!

Derfor skal du ikke vide dig sikker. Planarier er nataktive, og mest aktive i de, også om dagen, dunkle kroge.

Link:

<https://tankeboxen.wordpress.com/2012/02/06/tyg-en-betelnod/>

Denne artikel er lånt af @aquarium, Danmarks eneste akvarieugeblad (©) Skriv til ib.aquarium2@gmail.com og få bladet som pdf hver uge gratis og uforpligtende

Annonceprisliste

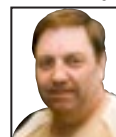
Alle priser er for annoncer i farve.
Ønskes annoncen bragt i sort/hvid, reduceres prisen med 30%.

1/1 side (180x125 mm)	910 kr.
1/1 side, omslagets inderside (190x125 mm)	1.170 kr.
1/1 side, omslagets bagside (190x125 mm)	1.300 kr.
1/2 side (87x125 mm)	455 kr.
1/4 side (40x125 mm)	260 kr.
1/8 side (20x125 mm)	195 kr.

Vestsjællands Akvarie- og Terrarieklubs medlemsblad Pragsmerlingen udkommer 7 gange årligt, og annoncer tegnes forud for et år ad gangen. -Tegningsperioden er fra 1/1-31/12.

Tegnes en annonce inde i den periode, modregnes der i prisen for hver manglende udgivelse.

Bestyrelsen:

Formand: John Pærremand
Skælskør Landevej 69,
Lundforlund, 4200 Slagelse
Tlf. 61 11 22 71
Mail: pærremand@atix.dk

Næstformand: Bjarne Larsen
Bybjergvej 140,
4230 Skælskør
Tlf. 22 98 31 24
Mail: larsensbjarnes@gmail.com

Kasserer: Henrik Steiner
Brandholtvej 16,
4262 Sandved
Tlf. 40 26 44 43
Mail: steinernielsen@godmail.dk

Bestyrelsesmedl.: Frank Johansen
Overdrevsvej 11, Sørbymagle
4200 Slagelse
Tlf. 50 46 97 00
Mail: helleogfrank@atix.dk

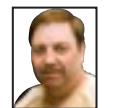
Sekretær / Red. af medlemsblad og hjemmeside:
Per Kyllsbech Petersen,
Skovagervej 14, Bringstrup, 4100 Ringsted
Tlf. 25 88 33 54
Mail: per@kyllesbech-petersen.dk

Suppleanter:

Lis Nordgaard Tlf. 29 91 22 19 lisnordgaard@yahoo.dk
Mette Pærremand Tlf. 61 11 21 56 pærremand@atix.dk

klubbens postadresse er formandens

Kontaktpersoner/ansvarsområder:

Tilmelding til aktiviteter - Udlån - Terrariedyr - Havedam:
John Pærremand
Skælskør Landevej 69, 4200 Slagelse
Tlf. 61 11 22 71 - Mail: pærremand@atix.dk

Opdrætskontrol - Cichlider:
Bjarne Larsen
Bybjergvej 140, 4230 Skælskør
Tlf. 22 98 31 24 - Mail: larsensbjarnes@gmail.com

Nye medlemmer - Indmeldelse - Fersk- og saltvandsfisk/-dyr:
Frank Johansen
Overdrevsvej 11, Sørbymagle, 4200 Slagelse
Tlf. 50 46 97 00 - Mail: helleogfrank@atix.dk

Økonomi (ind- og udbetalinger) - Regnskabsføring:
Henrik Steiner
Brandholtvej 16, 4262 Sandved
Tlf. 40 26 44 43 - Mail: steinernielsen@godmail.dk

Registrering/arkiv/referater - Hjemmeside - Nyhedsbreve Medlemsblad - PR - Hjemmebed. - DAU og Regionen:
Per Kyllsbech Petersen, Skovagervej 14, 4100 Ringsted
Tlf. 25 88 33 54 - Mail: per@kyllesbech-petersen.dk

Kontingent 2021 (kontingent betalt for 2021 vil også være gældende i 2022)
Voksne..... kr. 210 pr. år Pensionist par..... kr. 200 pr. år
Junior/pensionist..... kr. 140 pr. år Familiekontingent*..... kr. 285 pr. år
Alle er velkommen til at deltage i et par møder før man bestemmer sig for medlemskab.
* alle familiedlemmer i samme husstand

Scan qr-koden og se vatk.dk på din tablet / smartphone.

VELKOMMEN I

Fuld af dyr

Fisk - Fugle - Pattedyr - Krybdyr og padder

*Vi har altid et godt tilbud
til dig og dine dyr...*

Stort udvalg i dyr og tilbehør

Akvarier

Stort antal arter
af akvariefisk

Planter

Dekorations-ma-
terialer

Pumper m.v.

Terrarier

Slanger/snoge

Anoler/agamer

Farvefrøer

Edderkopper

Alt i udstyr

Fugle

Finker

Kanariefugle

Undulater

Papegøjer

Bure og legetøj

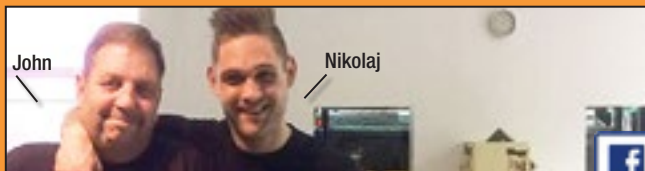
Gnavere

Kaniner/marsvin
hamster/mus

Bure og legetøj

Hund og kat

Foder og tilbehør

**Altid
kompetent
og personlig
betjening**

Se vore super gode tilbud på www.fuldafdyr.dk

Fuld af dyr

v. John og Nikolaj Pærremand

Skælskør Landevej 69, Lundforlund, 4200 Slagelse

Telefon: 5858 4476 • Mail: info@fuldafdyr.dk • Web: fuldafdyr.dk

Åbningstider:

Ma.-fr. 10-17.30 - Lø.-sø. 10-15

